

महाराष्ट्र राज्यातील स्वयंनियंत्रित धक्क्याकरिता
(Captive Jetty) उद्योजकांशी करारनामा
स्वाक्षाकित करण्यास मंजूरी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जेईटी-१३०३/प्र.क्र.१६३/बंदरे-२,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२, दिनांक: २३ नोव्हेंबर, २००५.

वाचा : १) गृह विभाग शासन निर्णय क्र.जेईटी-१०९३/प्र.क्र.९९/पार्ट-१/परि-५, दि.२६ जून, १९९५.

२) गृह विभाग शासन निर्णय क्र.जेईटी-१३०३/प्र.क्र.१६३/बंदरे-२, दि.१९ ऑगस्ट, २००५.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र राज्याला एकूण ७२० कि.मी. लांबीची किनारपट्टी लाभलेली असून इंडियन पोर्ट अँक्ट, १९०८ च्या पहिल्या अधिभूमीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ह्या किनारपट्टीवर ४८ लहान बंदरे आहेत. कोकण किनारपट्टीवरील वाढता औद्योगिक विकास लक्षात घेता नविन औद्योगिक धोरणामध्ये बंदर विकासासाठी खाजगी क्षेत्राचा सहभाग असावा असे राज्य शासनाने विहीत केले आहे. या धोरणाला खाजगी उद्योजकांकडून अपेक्षित प्रतिसाद मिळाला नसला तरी ९० व्या दशकात काही कंपन्यांनी त्यांचे किनारपट्टीलगत असलेल्या कारखान्याकरिता कच्चा माल आयात करणे व कारखान्यात तयार झालेला पक्का माल निर्यात करणे ह्या करिता म्हणजेच माल हाताळणी करण्याकरिता निसर्गतः उपलब्ध असलेल्या व रस्ता/रेल्वे वाहतुकीच्या मानाने कमी खर्च अपेक्षित असलेला मार्ग म्हणून खांडी किनारी जेटी व तत्सम सुविधा निर्माण करण्यासाठी काही कंपन्यांना ना-हरकत दाखला देण्यात आला होता. परंतु याबाबत निश्चित असे धोरण नसल्याने गृह विभाग शासन निर्णय क्र.जेईटी-१०९३/ प्र.क्र.९९/पार्ट-१/परि-५, दि.२६ जून, १९९५ अन्वये स्वयंनियंत्रित धक्क्याबाबतचे (Captive Jetty) धोरण जाहीर करण्यात आले आहे. तथापि सदर शासन निर्णयात उद्योजकांशी करावयाचा करारनामा केव्हापासून अंमलात येईल व नविन करारनाम्याच्या कालावधीची गणना केव्हापासून करावी यासंबंधीची बाब निश्चित केलेली नाही. त्याचप्रमाणे, याबाबतचे करारनामे करण्याचे प्राधिकार जल परिवहन आयुक्त यांना देण्यात आले आहेत. ९० व्या दशकात ज्या कंपन्यांना कॅप्टिव्ह जेटी बांधण्यास परवानगी देण्यात आली आहे अशा व नविन उद्योजकांशी करारनामा करण्यास येत असलेली अडचण विचारात घेऊन कॅप्टिव्ह जेटीच्या धोरणात सुसुत्रता आणण्यासाठी महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या दि.२३.६.०५ रोजी संपन्न झालेल्या ४३ व्या बैठकीत याबाबत निर्णय घेण्यात येऊन शासनास काही शिफारशी करण्यात आल्या आहेत. त्या शिफारशी विचारात घेऊन त्या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

- अ) राज्यातील किनारपट्टीवरील सद्यस्थितीत कार्यरत असलेल्या कॅप्टीव्ह जेद्दीधारकासोबत स्वाक्षांकित करावयाच्या करारनाम्याच्या कालावधी हा कंपनीने कॅप्टीव्ह जेद्दीवरून प्रत्यक्ष माल हाताळणी सुरु केली आहे त्या तारखेपासून किंवा ना-हरकत दाखला दिल्यापासून दोन वर्षांच्या कालावधी यापैकी जी आधी घडेल त्या तारखेपासून पुढील ३० वर्ष समजण्यात येईल.
- ब) नवीन कॅप्टीव्ह जेद्दी प्रकल्पाच्या संदर्भात करारनाम्याच्या कालावधी हा महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने कंपनीसोबत स्वाक्षांकित केलेल्या करारनाम्याच्या तारखेपासून पुढील ३० वर्षांपर्यंतच मर्यादित असेल.
- क) नवीन कॅप्टीव्ह जेद्दीबाबत उद्योजकासोबत करावयाच्या करारनाम्यास शासनाची मंजूरी प्राप्त झाल्यानंतर महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या वतीने करारनामा स्वाक्षांकित करण्यास मुख्य कार्यकारी अधिकारी महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांना प्राधिकृत करण्यात येईल.
- ड) कॅप्टीव्ह जेद्दी बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा (BOT) या तत्त्वावर बांधण्यात येईल व त्या कालावधीनंतर कॅप्टीव्ह जेद्दी ही शासनाच्या ताब्यात देण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

गौ.जो.रसाळ

(गौ.जो.रसाळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग.

प्रति,

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई.

सचिव (बांधकामे), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव (उद्योग), उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव (१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, नवी मुंबई.

जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर/उपनगरे/ठाणे/रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदूर्ग.

महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.

मा.मंत्री (बंदरे) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.राज्यमंत्री (बंदरे) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव (बंदरे), यांचे स्वीय सहाय्यक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवडनस्ती (बंदरे).